

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 10Sžak/1/2020
Identifikačné číslo spisu: 1019200917
Dátum vydania rozhodnutia: 26.02.2020
Meno a priezvisko: JUDr. Elena Berthotyová
Funkcia: sudca
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2020:1019200917.1

ROZSUDOK

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Eleny Berthotyovej PhD. a členov senátu JUDr. Jany Hatalovej PhD. a JUDr. Igora Belka, v právnej veci sťažovateľa (pôv. žalobca): M. P. Z., nar. XX.XX.XXXX vo T., Z. U., štátnej príslušnosti Sierra Leone, posledný trvalý pobyt v krajine pôvodu: mesto T., X. Z. Č. XX, t. č. Ú. D. S. H. P. Z. Ž., S.Ý. W. XX, XXX XX Ž., Slovenská republika, zastúpený: JUDr. Sabína Hodoňová, PhD., advokátka, ADVOKÁTSKA KANCELÁRIA BEDNÁŘOVÁ & HODOŇOVÁ, Mariánske námestie č. 31, 010 01 Žilina, na základe rozhodnutia Centra právnej pomoci, Kancelária Bratislava, Námestie slobody 12, 810 05 Bratislava, proti žalovanému: Ministerstvo vnútra Slovenskej republiky, Migračný úrad, Pivonková 6, Bratislava, o správnej žalobe vo veci preskúmania zákonnosti rozhodnutia žalovaného ČAS: MU-PO-35-103 /2017-Ž zo dňa 12. júla 2018, o kasačnej sťažnosti sťažovateľa proti rozsudku Krajského súdu v Bratislave č. k. 7SaZ/7/2019-85 zo dňa 15. októbra 2019, takto

rozhodol:

Najvyšší súd Slovenskej republiky kasačnú sťažnosť z a m i e t a .

Sťažovateľovi nárok na náhradu trov kasačného konania n e p r i z n á v a .

Odôvodnenie

I.

Rozhodnutie žalovaného

1. Žalovaný rozhodnutím ČAS: MU-PO-35-103/2017-Ž zo dňa 12.07.2018 (ďalej len „napadnuté rozhodnutie“) podľa § 13 ods. 1 zákona č. 480/2002 Z. z. o azyle a o zmene a doplnení niektorých zákonov (ďalej len „zákon o azyle“) neudelil žalobcovi azyl a zároveň podľa § 13c ods. 1 a § 20 ods. 4 zákona o azyle neposkytol žalobcovi doplnkovú ochranu. Svoje rozhodnutie odôvodnil tým, že v danom prípade neboli splnené podmienky udelenia azylu a nakoľko nebolo preukázané, že by bol v prípade návratu do krajiny pôvodu, resp. do miesta svojho trvalého bydliska, vystavený reálnej hrozbe vážneho bezprávia v zmysle § 13a zákona o azyle, neposkytol mu ani doplnkovú ochranu. Žalobca nesplnil podľa žalovaného ani podmienky pre poskytnutie doplnkovej ochrany na území Slovenskej republiky v zmysle § 13b zákona o azyle, t. j. na účel zlúčenia rodiny, a to z objektívnych dôvodov, keďže žalobca nemá na

území Slovenskej republiky žiadnych rodinných príslušníkov s poskytnutou doplnkovou ochranou. Dôvody opustenia krajiny pôvodu, sú podľa žalovaného osobného, resp. ekonomického charakteru.

II.

Konanie na krajskom súde

2. Sťažovateľ podal proti preskúmanému rozhodnutiu na Krajský súd v Bratislave správnu žalobu vo veci azylu podľa Štvrtej hlavy Tretej časti zákona č. 162/2015 Z.z. Správny súdny poriadok (ďalej len „S.s.p.“), ktorou sa domáhal zrušenia napadnutého rozhodnutia v zmysle ustanovenia § 220 zákona S.s.p. Namietal, že žalovaný vychádzal z nesprávneho právneho posúdenia veci, zistenie skutkového stavu orgánom verejnej správy bolo nepostačujúce na riadne posúdenie veci a došlo k podstatnému porušeniu ustanovení o konaní pred orgánom verejnej správy, ktoré mohlo mať za následok vydanie nezákonného rozhodnutia.

3. Žalovaný navrhol správnu žalobu zamietnuť, zotrval na dôvodoch svojho rozhodnutia, podľa ktorých sťažovateľ nespĺnil podmienky pre udelenie azylu, ani na poskytnutie doplnkovej ochrany.

4. Krajský súd námietku nesprávneho právneho posúdenia vyhodnotil za nedôvodnú. Uviedol, že žalovaný vyhľadal a do spisu založil relevantné informácie, obsahovo sa viažuce na dôvody žiadosti o azyl uvádzané sťažovateľom. Z dostupných informácií žalovaný nezistil žiadne informácie o politikovi M. V. Žalovaný nezistil informácie potvrdzujúce politickú činnosť otca sťažovateľa, ohľadom pôsobenia „detských vojakov“ počas občianskej vojny, súčasnej bezpečnostnej situácie v Sierra Leone (ďalej len SLE) s ohľadom na mesto T., odkiaľ pochádza sťažovateľ.

5. K možnosti udelenia azylu z humanitných dôvodov krajský súd uviedol, naň nie je právny nárok. Sťažovateľ uviedol, že bol nútený sa zúčastňovať bojových akcií ako detský vojak. Tieto informácie neboli preukázané. Občianska vojna v SLE sa začala v roku 1991 a trvala do roku 2002. Sťažovateľova rodina opustila SLE v roku 1985, teda 7 rokov pred začatím občianskej vojny, počas ktorej obe strany konfliktu používali aj detských vojakov. Sťažovateľ opustil Nigériu v roku 2001, a zdržiaval sa v Rakúsku, kde požiadal v roku 2003 prvýkrát o udelenie azylu, ale konanie bolo zastavené, nakoľko dostal povolenie na pobyt. Neskôr v roku 2012 sa v Českej republike oženil.

6. K námietke sťažovateľa, že žalovaný mu neumožnil vyjadriť sa k podkladom rozhodnutia podľa § 33 ods. 2 Správneho poriadku, krajský súd poukázal na to, že žalovaný adresoval výzvu na oboznámenie sa so spisovým materiálom pred vydaním rozhodnutia, právnej zástupkyňi JUDr. Sabíne Hodoňovej, ktorá sťažovateľa zastupovala v prejednávanej veci o žiadosti udelenie azylu na Krajskom súde v Bratislave a následne na Najvyššom súde Slovenskej republiky. V danej veci dňa 29.03.2018 sťažovateľ podal žiadosť o poskytnutie právnej pomoci v azylovej veci podľa zákona č. 327/2005 Z. z. o poskytovaní právnej pomoci osobám v materiálnej núdzi a o zmene a doplnení niektorých zákonov. Centrum právnej pomoci Kancelária Bratislava následne dňa 30.04.2018 poverilo svoju zamestnankyňu na zastupovanie CPP ako zástupcu sťažovateľa, ktorá dňa 30.04.2018 nahliadla do azylového spisu žalobcu. CPP bolo upovedomené o tom, že dňa 02.07.2018 bude mať možnosť nahliadnuť do spisu pred vydaním rozhodnutia. Žalovaný umožnil aj samotnému sťažovateľovi nahliadnuť do spisu s tým, že mu azylový spis doniesol do Ústavu na výkon trestu odňatia slobody a zabezpečil aj jeho tlmočenie do jazyka, ktorým sa sťažovateľ dorozumie. Žalovaný ho o tomto úkone informoval dopredu 3 dni faxom, v ústave na výkon trestu. V danej veci bola určená ako právna zástupkyňa JUDr. Sabína Hodoňová, advokátka, na konaní pred súdom vo veci preskúmania rozhodnutia žalovaného. Taktiež dňa 03.07.2018 bol sťažovateľ vyzvaný, že dňa 06.07.2018 bude mať možnosť v Ú. Ž. nahliadnuť do spisu a doložiť svoje stanovisko pred vydaním rozhodnutia. Na tomto základe poverený pracovník žalovaného spolu s tlmočníkom pre anglický jazyk vycestoval do Ú. Ž., aby žalovanému umožnili nahliadnuť do spisu. Sťažovateľ, aj keď bol prítomný tlmočník, uviedol, že po nahliadnutí do spisu mu nerozumie a znova vzniesol námietku, že bol neskoro vyrozumený o možnosti nahliadnuť do spisu. Z uvedeného je nesporné, že sťažovateľ mal opakovanú možnosť oboznámiť sa so spisom, ktorú nevyužil, a navyše hľadal všetky možnosti, aby maril správne konanie.

7. Podľa krajského súdu všetky skutočnosti uvádzané sťažovateľom boli objektívne posúdené žalovaným, pričom v prípade sťažovateľa neboli preukázané dôvody na udelenie azylu alebo poskytnutie doplnkovej ochrany. Sťažovateľ nespĺnil podmienky na udelenie azylu a ani na poskytnutie doplnkovej ochrany na území Slovenskej republiky v zmysle § 13b o azyle, t. j. na zlúčenie rodiny, a to z objektívnych dôvodov, nakoľko sťažovateľ nemá na území Slovenskej republiky žiadnych rodinných príslušníkov s poskytnutou doplnkovou ochranou.

8. Krajský súd vyhodnotil námietky sťažovateľa ako nedôvodné, a preto žalobu zamietol.

III.

Konanie na kasačnom súde

A)

9. Proti rozsudku krajského súdu sťažovateľ v zákonnej lehote podal kasačnú sťažnosť z dôvodov uvedených v § 440 ods. 1 písm. g) S.s.p.: z dôvodu nesprávneho právneho posúdenia veci, nedostatočného zistenia skutočného stavu veci a z dôvodu závažného porušenia práv sťažovateľa nespĺnením si povinnosti žalovaného postupovať podľa § 33 ods. 2 Správneho poriadku.

10. Sťažovateľ najmä namietal, že :

- žalovaný nerešpektoval záväzný právny názor už raz vyslovený v zrušujúcom rozhodnutí Najvyššieho súdu, keď nezistil skutočný stav veci a informácie o otcovi sťažovateľa (ktorého meno nesprávne uvádza žalovaný ako aj krajský súd) a jeho politickej činnosti,

- v rozhodnutí žalovaného nie je identifikovaný žiadny zdroj relevantných informácií, na základe ktorých rozhodol,

- bezpečnostná situácia v SLE a Nigérii sa od vydania rozhodnutia zmenila, pričom krajský súd sa uvedenou zmenou napriek námietke sťažovateľa nezaoberal,

11. Nestotožnil sa s názorom krajského súdu, že:

- postupom žalovaného nebolo porušené právo sťažovateľa v zmysle § 33 ods. 2 Správneho poriadku, poukázal na pochybenia pri doručení výziev CCP a JUDr. Hodoňovej,

- nebolo potrebné sťažovateľa predvolávať, pretože na rozhodnutie postačili podklady písomnosti založené v súdnom spise, poukázal, že informácie o krajine pôvodu boli staršie ako 14 mesiacov,

12. Sťažovateľ namietal, že krajský súd síce nariadil pojednávanie, ale rozhodol bez jeho vypočutia, čo predstavuje porušenie práva na spravodlivý proces.

13. Záverom navrhol, aby kasačný súd napadnutý rozsudok krajského súdu zmenil tak, že preskúmané rozhodnutie zrušuje a vec vracia žalovanému na ďalšie konanie.

B)

14. Žalovaný vo vyjadrení ku kasačnej sťažnosti uviedol, že sťažovateľ pred krajským súdom uviedol, že bol nútený sa zúčastňovať bojových akcií ako detský vojak. Žalovaný uviedol, že postupoval v zmysle rozhodnutia najvyššieho súdu, doplnil dokazovanie a do spisu založil informácie vypracované ODZS pod č. p.: MU-ODZS-2018/000252-002 zo 07.03.2018. Na základe týchto informácií neboli preukázané tvrdenia sťažovateľa o jeho možnom prenasledovaní z dôvodu, že mal pôsobiť ako detský vojak. Občianska vojna sa začala v Sierra Leone v roku 1991 a trvala do roku 2002. Sťažovateľova rodina opustila SLE v roku 1985, teda 7 rokov pred začatím občianskej vojny, počas ktorej obe strany konfliktu používali aj detských vojakov. Námietka sťažovateľa, že žalovaný nedostatočne vyhodnotil

postavenie sťažovateľa ako bývalého detského vojaka teda nemá podľa žalovaného opodstatnenie.

15. Námietku sťažovateľa, že pri posudzovaní doplnkovej ochrany sa žalovaný obmedzil na prepis svojho skoršieho rozhodnutia, nerešpektoval otázky nastolené najvyšším súdom a neidentifikoval svoje relevantné zdroje, považuje za zavádzajúcu. Zásadnou požiadavkou najvyššieho súdu bolo preukázanie politickej činnosti otca sťažovateľa ako opozičného politika a vyhodnotenie postavenia sťažovateľa ako bývalého detského vojaka. Na tento účel boli vypracované vyššie uvedené informácie ODZS, ktoré sú súčasťou administratívneho spisu. Ohľadne posudzovania doplnkovej ochrany najvyšší súd nekonštatoval vo svojom rozhodnutí žiadne výhrady. Nie je zrejmá ani požiadavka sťažovateľa v súvislosti s možnosťou poskytnutia doplnkovej ochrany, aby sa žalovaný zaoberal všeobecnou situáciou v Nigérii. Poukázal na ustanovenie § 2 písm. k/ zákona o azyle, podľa ktorého je krajina pôvodu štát alebo štáty, ktorých je cudzinec štátnym občanom.

Podľa sťažovateľa je SLE krajinou jeho pôvodu, je občanom SLE, pričom neboli preukázané žiadne skutočnosti na základe ktorých by mu v prípade jeho návratu do krajiny pôvodu hrozilo prenasledovanie alebo vážne bezprávie v zmysle zákona o azyle.

16. Na základe uvedených dôvodov žalovaný navrhol, aby Najvyšší súd Slovenskej republiky, ako kasačný súd, zamietol kasačnú sťažnosť sťažovateľa ako nedôvodnú.

IV.

Právny názor kasačného súdu

17. Senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky konajúci ako kasačný súd (§ 438 ods. 2 S.s.p.) predovšetkým postupom podľa § 452 ods. 1 v spojení s § 439 S.s.p. preskúmal prípustnosť kasačnej sťažnosti a z toho vyplývajúce možné dôvody jej odmietnutia. Po zistení, že kasačnú sťažnosť podal sťažovateľ v lehote včas (§ 443 ods. 1 S.s.p.) s prihliadnutím na neformálnosť posudzovania kasačnej sťažnosti (§ 453 ods. 2 v spojení s § 206 ods. 3 S.s.p.) preskúmal napadnutý rozsudok krajského súdu spolu s konaním, ktoré predchádzalo jeho vydaniu, a jednomyseľne (§ 3 ods. 9 zákona č. 757/2004 Z.z. o súdoch) dospel k záveru, že kasačnú sťažnosť sťažovateľa je potrebné zamietnuť.

18. Rozhodol v lehote vymedzenej v ustanovení § 458 ods. 1 S.s.p. bez nariadenia pojednávania (§ 455 S.s.p.) s tým, že deň vyhlásenia rozhodnutia bol zverejnený na úradnej tabuli súdu a na internetovej stránke Najvyššieho súdu Slovenskej republiky. Rozsudok bol verejne vyhlásený dňa 26. februára 2020 (§ 137 ods. 4 v spojení s § 452 ods. 1 S.s.p.).

19. Vo vzťahu k uplatnenému dôvodu kasačnej sťažnosti, t. j., že krajský súd rozhodol na základe nesprávneho právneho posúdenia veci (kasačný dôvod podľa § 440 ods. 1 písm. g/ S.s.p.) musí kasačný súd s prihliadnutím na zásadu kontinuálneho výkonu štátnej moci (čl. 1 ods. 1 veta prvá Ústavy Slovenskej republiky) zdôrazniť, že doterajšia ustálená judikatúra Najvyššieho súdu Slovenskej republiky chápe takto sformulovaný sťažnostný dôvod zakotvený v § 440 ods. 1 písm. g) S.s.p. vo vzťahu k meritu prejednávanej veci, t. j. na prvom mieste ako nesprávnu aplikáciu právnej normy (hypotéza ako právny skutkový stav a dispozícia) na riadne zistený faktický skutkový stav vyplývajúci z merita veci, na druhom mieste ako nesprávny výber ustanovenia a v neposlednom rade ako nesprávny výber právneho predpisu.

20. V súvislosti s uvedeným kasačný súd musí zdôrazniť, že v aplikačnom postupe krajského súdu pri rozhodovaní o merite sporu nezistil pochybenie v otázke právneho posúdenia v merite veci odôvodňujúce potrebu zmeny napadnutého rozsudku krajského súdu a tento dôvod kasačnej sťažnosti preto nepovažoval za dôvodný.

21. Podľa § 206 ods. 4 S.s.p. pre správny súd je rozhodujúci stav veci v čase vyhlásenia alebo v čase vydania jeho rozhodnutia.

Podľa čl. 46 ods. 3 Smernice Európskeho parlamentu a Rady 2013/32/EÚ z 26. júna 2013 o spoločných konaniach o poskytovaní a odnímaní medzinárodnej ochrany (prepracované znenie) (ďalej len „procedurálna smernica“) v záujme dosiahnutia súladu s odsekom 1 členské štáty zabezpečia, aby účinný opravný prostriedok zahŕňal posúdenie skutkových aj právnych otázok v plnom rozsahu ex nunc vrátane prípadného posúdenia potrieb medzinárodnej ochrany podľa smernice 2011/95/EÚ, a to aspoň v rámci konania o opravnom prostriedku pred súdom prvého stupňa.

22. K podstatnej zmene okolnosti veci od vydania rozhodnutia žalovaného podľa názoru kasačného súdu nedošlo, podstatné však bolo, či sa žalovaný vysporiadal s námietkou sťažovateľa, ktorú uplatnil už v kasačnej sťažnosti proti rozsudku krajského súdu č. k. 8SaZ/2/2017-66 zo dňa 31. mája 2017, v ktorej sťažovateľ naznačil svoje obavy z návratu do krajiny pôvodu z dôvodu, že v tejto ako malé dieťa pod nátlakom bojoval. Uvedený dôvod jeho žiadosti o udelenie azylu, už totiž najvyšší súd zohľadnil vo svojom rozhodnutí sp. zn. 1Sžak 15/2017 zo dňa 14.11.2017, ktorým zmenil rozsudok krajského súdu tak, že rozhodnutie žalovaného ČAS: MU-PO-35-42/2017-Ž zo dňa 21. marca 2017 zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie.

23. Z obsahu administratívneho spisu vyplynulo, že žalovaný v zmysle právneho názoru vysloveného v rozsudku najvyššieho súdu sp. zn. 1Sžak 15/2017 zo dňa 14.11.2017 doplnil dokazovanie, jednak výsluchom sťažovateľa zo dňa 20.02.2018 v Ústave na výkon väzby Leopoldov a do spisu založil informácie vypracované ODZS pod č. p.: MU-ODZS-2018/000252-002 zo 07.03.2018.

24. Zo vstupného pohovoru vykonaného dňa 01.03.2017 vyplynulo, že sťažovateľ ako dôvod svojej žiadosti o azyl uviedol, jeho otec M. P. Z. V., ktorý zomrel pred 20 rokmi v Nigérii, bol v SLE politicky činný, rodina musela opustiť SLE a žil bez problémov v Nigérii. Nevedel akú pozíciu zastával, len vedel, že otec bol v pozícii voči vtedajšiemu prezidentovi.

25. Po zrušení rozhodnutia žalovaného žalovaný vykonal dňa 20.02.2018 doplňujúci pohovor so sťažovateľom. Z neho vyplynulo, že sťažovateľ uviedol, že ako dieťa bol bojovníkom v SLE, bolo to na začiatku 90. rokov, sťažovateľ odmietol uviesť svoj vek v čase bojov, nakoľko nechcel odhaliť svoju identitu pre vlastnú bezpečnosť. Uviedol, že v Európe uviedol dva rôzne roky narodenia (1983 a 1968), ale ani jeden z nich nie je pravdivý. Vzali ho z Freetownu násilím, robil to nedobrovoľne asi dva roky a zachránil si tak život. Bojoval v skupine Revolučný front, vodca bol v Nigérii zadržaný, potom odišiel z Afriky. Bojov sa priamo nezúčastňoval, len bol využívaný skôr ako nábor ďalších bojovníkov. Objasnil svoju rodinnú situáciu, pobyt v Nigérii, odkiaľ ušiel, pretože bol obvinený z vraždy manžela jeho priateľky, objasnil pobyt v Rakúsku, ako aj dôvody trestného stíhania (pre prechovávanie drog), pobyt v Česku, kde uzavrel manželstvo s občiankou SR.

26. Prenasledovaním v zmysle § 8 zákona o azyle je totiž iba také ohrozenie života či slobody, ktoré možno pripísať štátnej moci či už preto, že je priamo pôvodcom tohto ohrozenia alebo ho podporuje alebo toleruje alebo ho nie je schopná primerane eliminovať. Z pohovoru vedeného sa sťažovateľom počas konania o udelení medzinárodnej ochrany pred žalovaným ani zo správ o situácii v krajine pôvodu, ktoré boli žalovaným zhromaždené ako podklady pre jeho rozhodnutie, však takéto závery neplynú, akokoľvek sa tieto správy v zásade zhodujú na tom, že aj v súčasnosti Sierra Leone stále zápasí s dedičstvom občianskej vojny z rokov 1991-2002, pričom bezpečnostná situácia je aj v súčasnosti veľmi krehká.

27. Z vypracovanej odpovede ku krajine pôvodu Sierra Leone žalovaným k č. p.: MU-ODZS-2018/000252-001 (č. l. 208 administratívneho spisu), navyiac vyplýva, že z odpovede na otázku, či je možné z dostupných informácií o krajine pôvodu zistiť, že medzi politickými odporcami vlády v Sierra Leone bol v roku 1985 aj miestny politik menom M. P. Z. V., ktorý odišiel v roku 1985 do Nigérie a kde zomrel pred asi 20 rokmi prirodzenou smrťou vyplýva, že žiadne informácie o politikovi menom M. P. Z. V. pôsobiacom v Sierra Leone sa v čase vypracovania odpovede nepodarilo nájsť.

28. V tomto prípade bolo potrebné vychádzať predovšetkým z tvrdení sťažovateľa ohľadom jeho obavy

z ohrozenia z dôvodu politickej činnosti otca, ktorú nevedel bližšie objasniť, pričom rodina sťažovateľa podľa jeho vlastného tvrdenia, žila po úteku do Nigérie bez problémov, pričom jeho otec zomrel prirodzenou smrťou pred 20 rokmi. K tomu najvyšší súd uvádza, že akokoľvek predostretú obavu sťažovateľa nemožno podceňovať alebo bagatelizovať, nemožno ju súčasne považovať za natoľko intenzívnu a dôvodnú, pretože od uvedených udalostí uplynulo viac ako dvadsať rokov, pričom žalovanému sa nepodarilo napriek snahe vyhľadať žiadne informácie o otcovi sťažovateľa - politikovi menom M. P. Z. V. pôsobiacom v Sierra Leone v spomenutom roku 1985.

29. Vzhľadom k tomu, že uvedené obdobie nespadá ani do obdobia občianskej vojny v SLE, nebolo možné ani sťažovateľom tvrdené obavy o jeho možnom prenasledovaní z dôvodu, že mal pôsobiť ako detský vojak za preukázané, keďže vojna sa začala v SLE v roku 1991 a trvala do roku 2002. Navyiac sťažovateľova rodina opustila SLE v roku 1985, teda 7 rokov pred začatím občianskej vojny, počas ktorej obe strany konfliktu používali aj detských vojakov, čo vyplýva aj z informácií o krajine pôvodu, z ktorých žalovaný čerpal.

30. Námietka sťažovateľa, že žalovaný nedostatočne vyhodnotil postavenie sťažovateľa, ako bývalého detského vojaka, teda nemá ani podľa kasačného súdu opodstatnenie.

31. K námietke sťažovateľa, že žalovaný a krajský súd vychádzali z nesprávneho údaju o mene a priezvisku otca sťažovateľa, kasačný súd uvádza, že z obsahu dotazníka žiadateľa o udelenie azylu č.: ČAS: MU-PO-35-22/2017-Ž vyplýva, že sťažovateľ žalovanému poskytol meno svojho otca a pod týmto menom informácie o ňom žalovaný vyhľadával. Žalovanému preto nemôže následne vyčítať, že vyhľadával informácie o jeho otcovi pod nesprávnym menom.

32. Pozornosti kasačného súdu neuniklo, že samotný sťažovateľ vystupoval pod rôznymi identitami, dokonca v dopĺňujúcom pohovore uviedol, že v priebehu administratívneho konania uvádzal dva rôzne dátumy svojho narodenia, pričom ani jeden z nich nie je správny. V tejto súvislosti kasačný súd poukazuje na rozsudok Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 1Sža/10/2013 zo dňa 09.04.2013, v ktorom uviedol, že „Nie je povinnosťou žiadateľa o azyl, aby prenasledovanie svojej osoby preukazoval inými dôkaznými prostriedkami než vlastnou dôveryhodnou výpoveďou.“

Najvyšší súd uzatvára, že sťažovateľ si sám sťažil situáciu, keď uvádzal nepravdivé údaje o svojej identite, dátume narodenia, resp. mene svojho otca.

33. Kasačný súd sa nestotožnil so sťažovateľom namietaným porušením ust. § 33 ods. 2 Správneho poriadku, ktoré malo spočívať v nepredložení spisového materiálu sťažovateľovi na oboznámenie sa so skutkovými zisteniami a prípadné doplnenie dôkazov pred vydaním preskúmaného rozhodnutia, pretože ako z obsahu administratívneho spisu vyplynulo, sťažovateľovi bolo opakovane umožnené pred vydaním rozhodnutia oboznámiť sa s dôkazmi a so všetkými podkladmi pre rozhodnutie vo veci, pričom toto právo nevyužil.

34. Námietku sťažovateľa, že krajský súd síce nariadil pojednávanie, ale rozhodol bez jeho vypočutia, čo predstavuje porušenie práva na spravodlivý proces, kasačný súd vyhodnotil za nedôvodnú.

Podľa § 108 ods. 1 S.s.p. ak predseda senátu nariadi na prejednanie veci samej pojednávanie, predvolá naň účastníkov konania, ich zástupcov a všetkých, ktorých prítomnosť je potrebná. Ak je účastník konania zastúpený zástupcom na celé konanie, predvolanie sa doručuje iba tomuto zástupcovi. Účastníka konania správny súd predvolá, ak je potrebné, aby ho vyslúchol, alebo ak je jeho osobná prítomnosť nevyhnutná.

Podľa § 54 ods. 1 S.s.p. každý má právo konať pred správnym súdom v materinskom jazyku alebo v jazyku, ktorému rozumie. Správny súd je povinný účastníkom konania zabezpečiť rovnaké možnosti uplatnenia ich práv. S prihliadnutím na povahu a okolnosti veci priberie správny súd tlmočníka.

Podľa § 111 ods. 1 S.s.p. pojednávanie vedie predseda senátu, a to tak, aby prispelo k spravodlivému rozhodnutiu a prebiehalo dôstojne a nerušene. Správny súd robí vhodné opatrenia, aby zabezpečil splnenie účelu pojednávania.

35. Vyššie citovaná právna úprava reflektuje právo účastníka konať pred správnym súdom vo svojej materčine, resp. v jazyku, ktorému rozumie. Je nepochybné, že pokiaľ by osoba nemohla uplatňovať svoje práva na správnom súde v jazyku, ktorému rozumie, bolo by takéto uplatňovanie práva neúčinné a neefektívne, pričom by základný cieľ práva na spravodlivý súdny proces nebol naplnený. Právo konať pred správnym súdom v jazyku, ktorému osoba rozumie, obsahuje najmä právo na zabezpečenie tlmočníka počas súdnych pojednávaní, prípadne iných úkonov, ktoré dotknutá osoba realizuje.

36. O tom, či sa do správneho súdneho konania priberie alebo nepriberie tlmočník, rozhodne správny súd na základe povahy a okolností veci. Ak je možné rozhodnúť o správnej žalobe na základe predložených písomných dôkazov, resp. na základe obsahu administratívneho spisu, a teda nie je potrebné vykonať výsluch účastníka konania, ktorého účasť na pojednávaní sa inak nepredpokladá, mohlo by byť pribratie tlmočníka nehospodárne a neúčelné.

37. Pokiaľ však žalobca v konaní o správnej žalobe proti rozhodnutiu o neudelené medzinárodnej ochrany dôvodne žiada, aby bol na pojednávaní vypočutý na konkrétne okolnosti, či prípadne až na pojednávaní, na ktorom je žalobca prítomný, sa takéto okolnosti objavia, je zabezpečenie tlmočníka na takomto pojednávaní nevyhnutné.

38. Sťažovateľ bol zastúpený zástupcom na celé konanie, právna zástupkyňa sťažovateľa síce žiadala o vypočutie žalobcu, neuviedla však na aké konkrétne okolnosti má byť vypočutý. Sama sa pojednávania nezúčastnila, ospravedlnila svoju neprítomnosť, pričom krajský súd v odôvodnení napadnutého rozsudku vysvetlil dôvody, pre ktoré nepovažoval jeho výsluch za potrebný a z tohto dôvodu napokon dospel k záveru o neúčelnosti a nehospodárnosti pribratia tlmočníka.

39. Podľa kasačného súdu takýmto postupom krajského súdu nebolo porušené jeho právo na spravodlivý proces.

40. Kasačný súd zastáva názor, že za situácie, kedy je účastník konania zastúpený advokátom pre celé konanie a súčasne správny súd zistí, že je možné rozhodnúť o správnej žalobe na základe predložených písomných dôkazov, resp. na základe obsahu administratívneho spisu, a teda nepovažuje za potrebné vykonať výsluch účastníka konania, pričom dôvody takéhoto postupu v odôvodnení svojho rozhodnutia vyargumentuje, čo je aj tento prípad krajského súdu, bude pribratie tlmočníka nehospodárne a neúčelné.

41. Kasačný súd na základe vyššie uvedených úvah konštatuje, že krajský súd dospel k správne mu záveru, keď námietky sťažovateľa vyhodnotil za nedôvodné a správnu žalobu zamietol. Nakoľko samotné preskúmané rozhodnutie v spojení s konaním, ktoré mu predchádzalo, netrpí vadami, ktoré ho činia nezákonným, kasačný súd kasačnú sťažnosť podľa § 461 SSP zamietol ako nedôvodnú.

42. O nároku na náhradu trov konania rozhodol kasačný súd podľa § 467 ods. 1 v spojení s § 167 ods. 1 a § 175 ods. 1 S.s.p. tak, že sťažovateľovi, ako neúspešnému účastníkovi konania o kasačnej sťažnosti, nárok na náhradu trov kasačného konania nepriznal.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku riadny opravný prostriedok n i e j e prípustný.